

тембрового звучання, що сприяє створенню єдності та цілісності музично-художнього образу виконуваного твору.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Ансамблеве виконавство» студент набуває необхідних професійно-педагогічних навичок, знань та вмінь, а саме: знайомиться з основними спеціальними термінами, що використовуються у процесі роботи у класі; вивчають історію становлення та розвитку ансамблю як виконавської одиниці та навчальної дисципліни; знайомляться із основними стилями та напрямками розвитку ансамблевого музичного мистецтва; засвоюють знання щодо основних етапів розбору музичного твору.

До очікуваних результатів вивчення зазначеної дисципліни можна віднести: вміння студента самостійно обирати, опрацювати та виконавські інтерпретувати музичний матеріал; самостійно підбирати музичні твори різних епох і стилів з урахуванням виконавських навичок; вміння аналізувати та словесно інтерпретувати музичний твір; вміння майстерно володіти мистецтвом гри у ансамблі, підбирати на слух, перекладати, аранжувати для ансамблю, транспонувати та обробляти музичний матеріал; вміння вільно використовувати музичні твори на заняттях з «Музичного мистецтва»; вміння застосовувати теоретичні та практичні навички у професійно-педагогічній діяльності. До найважливіших ансамблевих навичок можна віднести «відчуття партнера», уміння чути соліста і допомагати йому у втіленні виконавських намірів, навички самоконтролю та самооцінки власних та колективних дій.

Список використаних джерел:

1. Клас ансамблю: Програма курсу / Харківська державна академія культури; Укладач Гладких А. В. – Х.: ХДАК, 2009. – 14 с.
2. Музыкальный словарь в рассказах / Михеева Л. – М.: 1986. – 176 с.
3. Федоришин Василь Ілліч. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К.: 2005. – 202 с.

Степанов С.П.

*заступник начальника факультету охорони
та захисту державного кордону з навчальної та методичної роботи,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ УМІНЬ ІДЕНТИФІКАЦІЇ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

Україна має надзвичайно вигідне транспортно-географічне положення, яке обумовлене центральним розташуванням в Європі на перехресті найкоротших шляхів зі Східної Європи й Азії в Центральну і Західну Європу, а також зі Скандинавії і Балтійського регіону у Східне Середземномор'я і Чорноморський регіон. Це характеризує територію України як єднальну ланку між народами і цивілізаціями різних частин Старого Світу.

Переважає більшість людей, які сьогодні прямують через кордони держави, здійснюють свої поїздки на законних підставах. Однак, останніми десятиліттями географічне положення України почали активно використовувати злочинні елементи з метою незаконної міграції, транспортування мігрантів та торгівлі людьми. Цілком зрозуміло, що такі особи для перетинання державного кордону приховують свої справжні прізвища та належність до громадянства, маскують зовнішність, виготовляють підроблені документи та використовують чужі. Про це свідчать результати аналізу документів порушників кордону України (кожен четвертий затриманий порушник законодавства про державний кордон використовує підроблені або чужі паспортні документи).

Цей вид порушень найбільш складний для виявлення, оскільки порушники спеціально підбирають схожу за зовнішністю фотокартку в паспорті, змінюють свою зовнішність. У деяких випадках остаточне рішення про належність прикордонного документа особі можна прийняти тільки після детального вивчення.

Встановлення належності паспортного документа особи як одне з найбільш складних завдань при здійсненні прикордонного контролю вимагає від службових осіб Державної прикордонної служби України спеціальних навичок та умінь для здійснення ідентифікації. Саме тому офіцери-прикордонники повинні володіти сукупністю знань, умінь та навичок ідентифікації та виявлення правопорушників законодавства про державний кордон за різноманітними ознаками, що сприятиме підвищенню якості оперативно-службових дій у пунктах пропуску щодо розпізнавання порушників державного кордону.

Поняття «ідентифікація» походить від пізньолат. *Identifico* – ототожнюю, воно має декілька значень. У найбільш розповсюдженому варіанті ідентифікація – це процес розпізнавання системою або людиною (криміналістом, дослідником, операційною системою тощо) іншої системи або об'єкта (людини, користувача, предмету, процесу тощо).

Теорія ідентифікації вивчає технічні засоби, методи і прийоми встановлення тотожності об'єктів, що мають значення, наприклад, для розслідування злочинів. Встановлення тотожності різних об'єктів дозволяє встановити факти, одержати докази, необхідні для проведення, наприклад, розслідування злочину. Процес встановлення тотожності об'єктів здійснюється різними методами. Теорія ідентифікації вивчає найзагальніші прийоми, методи і принципи, які притаманні усім випадкам встановлення тотожності, й тому називається загальною теорією криміналістичної ідентифікації [1].

Для того, щоб вирішити питання про тотожність або відмінність, необхідно в одних випадках здійснити більш-менш складне дослідження (наприклад, криміналістичну експертизу), в інших – провести слідчі дії (наприклад, пред'явлення для впізнання). З огляду на це розрізняють оперативно-слідчу та експертну ідентифікацію. В усіх випадках встановлення тотожності являє собою процес, який охоплює дослідження, порівняння або зіставлення ознак, – його називають ідентифікацією, або ототожненням [1].

Відповідно до вимог освітньо-професійних програм, офіцер-прикордонник повинен уміти ідентифікувати елементи обличчя людини, їх

різновиди; виділяти характерні особливості обличчя людини, здійснювати порівняння його елементів; виявляти особливі прикмети людини; встановлювати тотожність зображених на фотокартках осіб; визначати зріст людини окоміром; виявляти вікові зміни зовнішності людини; визначати вік людини за зовнішніми ознаками; складати «словесний портрет»; виявляти осіб за «словесним портретом»; проводити співбесіди з особою під час перевірки документів, для уточнення припущення, що паспорт не належить особі, яка його пред'явила; проводити психологічне спостереження за особами, які проходять паспортний контроль; порівнювати підписи і встановлювати їх тотожність; встановлювати тотожність відбитків нігтьових фаланг людини тощо.

Уміння ідентифікації є також важливими для протидії викраденню автомобілів. Останніми роками ця злочинна діяльність набула широкого розмаху в багатьох країнах світу. Поодинокі епізоди крадіжок транспортних засобів виключно з метою їх особистого використання трансформувалися в надприбутковий добре організований бізнес світового масштабу. Країни Західної Європи зі своїм багатомільйонним автопарком є одними з основних постачальників викраденого автотранспорту на міжнародній арені. Щороку в них викрадають близько 1 млн. транспортних засобів. Більше половини з них відшукати не вдається.

Сьогодні правоохоронні органи цих країн спільно шукають шляхи для створення дієвих заходів щодо протидії таким злочинним процесам. Під егідою Європейського Союзу на міждержавному рівні розробляються цільові програми з залученням представників відповідних правоохоронних структур, метою яких є об'єднання зусиль на боротьбу зі спільною загрозою. Одним з таких прикладів є проект Європейської агенції з управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів ЄС (FRONTEX) під назвою «Виявлення викрадених автомобілів», до якого приєдналася й Україна.

Проблема ідентифікації загалом та ідентифікації правопорушників була предметом досліджень зарубіжних та вітчизняних вчених. Так С. Іванова, Е. Еріксон, В. Зінченко, Н. Велопольська детально досліджували психологічні аспекти ідентифікаційних процесів. І. Авдеева та В. Мухіна окреслили компоненти ідентифікації. Криміналістичну ідентифікацію досліджували А. Колесніченко, Т. Матусовський, І. Крилов, І. Зуєва, Ю. Товальд, Є. Іщенко, А. Топорков, А. Кустов, В. Левін, Р. Белкін, Н. Селіванов, В. Грабовський, А. Ейсман, М. Сегай, М. Розанов, В. Метричев, Ю. Корухов, В. Колмаков. Проте питання підготовки офіцерів-прикордонників до ефективної та швидкої ідентифікації порушника вимагає детального аналізу та вивчення.

Список використаних джерел:

1. Криміналістика: Підручник для студентів юрид. спец, вищих закладів освіти. – Кол. авторів: Глібко В. М., Дудніков А. Л., Журавель В. А. та ін. / За ред. В. Ю. Шепітька. – К: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – 684 с.